

modus religionis, ad salutem et vitam æternam consequendam necessarius, et per sufficientia media ordinatus; qui vivendi modus in sola Ecclesia Christi reperitur, et in fide Christi fundatur, et ideo status vitæ christianæ nominatur. Nam, quod in illo vivendi modo inveniantur cum magna perfectione conditiones ad statum requisitæ, manifestum est. Quia imprimis in illo magna stabilitas et firmitas invenitur: primo quidem in communitate Ecclesiæ Christi, quia in ipso, tanquam in firmissima petra, fundata est principaliter, et ex promissione ac potentia ejus, ita stabilita est ut portæ inferi contra eam prævalere non possint. Deinde etiam in singulis personis hunc statum profitentibus, habet causam permanentem de se ac stabilem. Quia fundatur imprimis in professione fidei facta in Baptismo, quæ de se obligat ad permanendum semper in tali genere vitæ ad salutem animæ pertinentis, et in vera Christi fide. Deinde fides ipsa habet firmissima fundamenta, et impetrare potest vires et auxilia ad perseverandum in Christi Ecclesia; habet ergo hic modus vitæ ex hac parte perfectam rationem status. Aliunde vero, in hoc vivendi modo, vera rectitudo et tota perfectio ad salutem animæ necessaria invenitur; ergo etiam ex hac parte invenitur in Ecclesia Christi quidquid ad rationem status propriissimi ac perfecti desiderari potest. Ex his ergo satis constat quid sit status vitæ christianæ; quotuplex autem ille sit, et quomodo ad statum perfectionis comparetur, in sequentibus capitibus exponetur.

CAPUT II.

AN STATUS VITÆ CHRISTIANÆ IN STATUM COMMUNIS VITÆ ET STATUM PERFECTIONIS CONVENIENTER DISTINGUATUR.

1. *Multiplex in Ecclesia statuum varietas.* — Supponit hæc quæstio esse in Ecclesia Christi statuum varietatem, quæ veritas est de fide certissima. Eam tradit D. Thom., d. q. 193, art. 2, et consentiunt omnes Theologi de hac materia scribentes, quos in re inter Catholicos manifesta referre non oportet. Solumque illi hæretici huic veritati contradicunt, qui ecclesiasticam hierarchiam e medio tollere cupiunt, omnemque dignitatem et magistratum diversitatem execrantur, ut fuerunt Waldenses, Anabaptistæ, et novi sectarii, præsertim Puritani. Sed illorum error non unus est, sed

ex pluribus coalescit. Quia vel negant sacramentum Ordinis, vel ecclesiasticam potestatem, vel statum religiosum et perfectionis, et ita diversis in locis impugnatur; et nos quidem, tractando de sacramento Ordinis, si Deus concesserit, distinctionem graduum et dignitatum in ecclesiastica hierarchia contra hæreticos Defendemus, et ibi aliqua de potestate Ecclesiæ addemus; quam simul cum potestate civili in Defensione fidei, lib. 3 et 4, defendimus. Pro statu vero religioso et perfectionis infra pugnabimus.

2. *Ecclesia tam materialiter, quam formaliter accepta, statuum varietatem continet.* — Nunc ergo solum advertimus iterum, quod supra dictum est, posse Christi Ecclesiam dupliciter spectari, videlicet, materialiter (ut sic dicam), id est, quatenus est quædam hominum congregatio, in qua sunt plura temporalia regna ad naturalem finem et commoditatem ordinata; vel formaliter, id est, quatenus est quædam spiritualis et supernaturalis respublica, et unum mysticum corpus, fide, ejusque professione, ac sacramentis unitum sub uno capite Christo, ejusque Vicario, ad æternam felicitatem per media congruentia tendens. Nam sub utraque ratione varietatem statuum continet. Ut enim dixi, ad priorem pertinent status libertatis et servitutis humanæ; item status plebeiorum et nobilium; item status regum, et aliorum principum et magistratum, quamvis hi magis ad officia pertineant; ac denique status conjugatorum, et solutorum, et similes. Hæc vero distinctio ad præsens non pertinet, ut supra dixi, quia per se non ad spiritualem salutem vel finem, sed ad temporalem ordinatur. Solum circa statum matrimonii animadverti potest, licet secundum se, et prout est contractus quidam humanus, ad ordinem temporalium statuum pertineat, nihilominus, ut est sacramentum, ad spiritualem finem referri, et ex hac parte ad Ecclesiam Christi formaliter, ut talis est, pertinere, et inter ejus status numerari. Quia vero in eo nihil spirituale invenitur, præter peculiarem firmitatem et indissolubilitatem, quam sacramentum addit humano vinculo, et spiritualem gratiam et auxilia quæ conjugibus confert, ut convenienter ad vitam æternam illo munere utantur, ideo specialis ejus consideratio ad tractatum de sacramentis pertinet. Præsertim quia, simpliciter loquendo, in ordine ad vitam æternam non excedit communem statum vitæ christianæ; sed quia officium ejus est quasi

fundamentum necessarium ad Ecclesiæ conservationem et perpetuitatem, et peculiaris necessitas divini auxilii in eo invenitur, ideo per quoddam sacramentum illi peculiariter provisum est.

3. *In Ecclesia status, qui ad commune bonum dirigitur, in clericalem et laicum dividitur.* — Addimus ergo, etiam in Ecclesia Christi formaliter considerata, varios status inveniri; et in hoc sensu veritatem hanc ut catholicam supponimus, ex his quæ in ista Ecclesia visibili oculis conspicimus. Ut autem ratio et origo hujus varietatis explicetur, sciendum est duobus modis posse distingui status in Ecclesia sic spectata, videlicet, aut in ordine ad commune bonum ac regimen spirituale Ecclesiæ; vel in ordine ad bonum spirituale singulorum. Priori modo distinguuntur in Ecclesia status clericorum ab statu laicorum; et ad statum laicorum pertinent omnes qui clerici non sunt; quia revera hoc membrum non distinguitur ab alio, nisi per negationem illius particularis conditionis, quam status clericalis supra laicalem addit. Status igitur clericalis per spiritualem consecrationem, et dedicationem personæ ad spiritualia Ecclesiæ ministeria efficienda constituitur. Unde per sacramentum Ordinis confertur proprie, licet per primam tonsuram aliquo modo inchoetur; ideoque ejus origo quoad substantiam ejus est immediate de jure divino, licet illi, quoad modum et initium ejus, aliquid per Ecclesiam additum sit. Et sub hoc statu distinguuntur varii gradus pro diversitate ordinum usque ad Episcopatum. Si quis autem recte consideret, hæc divisio magis spectat ad divisionem ministeriorum ac officiorum Ecclesiæ, ut Ecclesia est, quam ad propriam distinctionem statuum, de qua nunc tractamus, ut notavit D. Thomas 2. 2, q. 183, art. 2, ad 3, ex Isidoro, lib. 6 Etym., c. 19; et Cajet., ibidem, in 1 Comment., ad finem. Et ad 2, notat ipse D. Thomas officia dici et distingui secundum actus qui ad alios ordinantur; modos autem vivendi, qui ad status pertinent, referri ad actus qui conveniunt homini secundum seipsam. Quanquam, ut addit ad 3, etiam officium interdum includat rationem status propter actus sublimitatem. Et simili modo dixit ibidem Cajetanus, officio et ministerio adjungi rationem status; nimirum, quando perfectioni actionum stabilitas seu perpetuitas conjungitur, etiamsi non constituat personam in peculiari ac proprio vivendi modo, ad suum spiritualem profec-

tum specialiter instituto, et certis legibus aut vinculis firmato, quem nomine status vitæ christianæ proprie significare solemus.

4. *In Ecclesia prout ad bonum spirituale singulorum dirigitur varii sunt religionis status.* — Alio ergo modo distinguuntur in Ecclesia status in ordine ad bonum spirituale singulorum in tali statu viventium, nimirum, ut in eo unusquisque ad æternam salutem securius et perfectius consequendam juvetur; itemque ad majora opera religionis, vel charitatis præstanda, inter quæ principalem quemdam locum habent misericordiæ opera; et ideo etiam ad illa perficienda hujusmodi status ordinantur. Et ad hoc genus pertinent varii status religionis; et alii modi vivendi earum personarum, quæ vel continentiam profitentur, vel pauperum obsequiis, aut aliis operibus religionis aut misericordiæ specialiter dicatæ sunt; de quibus in progressu hujus operis dicendum est: nunc enim solum supponimus hanc statuum varietatem in Ecclesia reperiri, prout illos nunc in ea conspicimus, semperque in ea fuisse, ex historiis, certaue Sanctorum Patrum traditione, certissimum. Unde colligimus morem hunc ex divina institutione, saltem quoad essentialia fundamenta et generales rationes talium statuum, manasse; quamvis quoad particulares determinationes, et multa alia, quæ secundaria, vel accidentalia sunt, ab hominibus, non sine Spiritus Sancti inspiratione addita fuerint. Quæ omnia, tractando de particularibus statibus, melius declarabuntur.

5. *Status religionis ex divina institutione manasse ostenditur.* — Nunc generaliter suaderi possunt ex doctrina Pauli, 1 Cor. 12: *Quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia; primum Apostolos, Prophetas, Doctores.* Quæ quidem divisio per se ad divisionem ministeriorum pertinet, ut idem Apostolus declaravit, ad Ephes. 4, ubi eam varietatem enumerans, addit: *Ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi.* Verumtamen, quia hujusmodi munera ad sancta et perfecta opera ordinantur, si eis stabilitas addatur, solent, ut dixi, sub quodam gradu status christianæ vitæ comprehendi. De alio vero modo statuum, qui ad spiritualem perfectionem propriam instituuntur, habemus Christi verba, qui, Mat. 19, de cœlibatu dixit: *Non omnes capiunt verbum illud, sed quibus datum est, etc. Sunt eunuchi, qui se castraverunt propter regnum cælorum; qui potest capere capiat.* Et infra, de via perfectionis per

voluntariam paupertatem, addit: *Si vis perfectus esse, vade, et vende quæ habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in cælo, et veni, sequere me.* Et Paul., 1 Cor., septimo cap., indicans hanc statuum differentiam, ait: *Unusquisque proprium donum habet ex Deo; alius quidem sic, alius vero sic;* et infra: *De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do, etc.* Quæ testimonia cum aliis in sequentibus latius expendenda sunt.

6. *Sicut in Ecclesia cælesti, ita in militante plures status inveniri debent.* — Nunc solum addimus congruentiam, quæ ex proportione militantis Christi Ecclesiæ ad triumphantem sumitur, propter quam sæpe in Evangelio hæc Ecclesia regnum cælorum appellatur. Et ob eandem causam Paulus, ad Heb. 8 et 9, ea, quæ in hac Christi Ecclesia peraguntur, et personas ejus, cælestia vocat, ut ibi optime Chrysostomus et plerique Patres interpretantur. Unde, sicut in Ecclesia cælesti sunt varii gradus ministrantium et assistentium Angelorum, ita etiam in Ecclesia militante inveniuntur, ut contemplatur egregie Dionys., cap. 1 de Ecclesiast. Hierarch., juncto 1 cap. de Cælest. Hierarch. Et simili ratione, sicut in Ecclesia cælesti sunt diversi status in perfectione essentialis beatitudinis, et magna varietas in aureolis, et aliis accidentalibus præmiis, ita in hac Ecclesia militanti esse oportuit varios status, in quibus ad varios gradus beatitudinis, magis vel minus perfectos, homines disponantur, et multiplices honores ac præmia mereantur. Et sicut in patria cælesti illa varietas in magnam totius cælestis Reipublicæ pulchritudinem redundat, ita Ecclesia Christi hac statuum diversitate maxime decoratur, juxta illud Ps. 44: *Astitit Regina a dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate;* et infra: *Omnis gloria ejus, filia regis ab intus, in simbriis aureis, circumamicta varietate.* Et hanc congruentiam confirmat et declarat optime D. Thomas, d. q. 183, art. 2; et ibi Cajetanus. Et locupletari potest ex Greg., lib. 4, epist. 52, alias c. 96, ubi prius docet, quantum hæc diversitas statuum, officiorum et graduum ad unitatem, concordiam et pulchritudinem Ecclesiæ pertineat; deinde vero addit: *Quia vero unaquæque creatura in una eademque qualitate gubernari vel vivere non potest, cælestium militiarum exemplar nos instruit.* Et similiter Ignat., epist. 2 ad Trallian., ordinem et concentum Ecclesiæ ex variis gradibus consurgentem, ad instar cælestis ordinis declarat.

7. *Status vitæ christianæ in statum communis vitæ et perfectionis distinguitur.* — Ostenditur divisio. — His ergo declaratis, facile est ad quæstionem propositam respondere, statum vitæ christianæ optime in statum communis vitæ et perfectionis distingui. Quam divisionem necessario hic præmittimus, ut paulatim ad scopum, quem intendimus, accedamus. Declaratur autem divisio in hunc modum. Nam, ut ex capite præcedenti constat, status vitæ christianæ non est nisi ratio aliqua vivendi stabilis ac firma, ad salutem gratiæ in hac vita, et gloriæ in futura consequendam, ordinata et instituta. Ratio autem hujusmodi vitæ duplex est: quædam est omnibus fidelibus communis et generalis, quia est ad salutem necessaria; alia vero esse potest specialior, quæ, præter ea quæ necessaria sunt, plura media complectitur. Et utraque ratio vivendi in suo gradu habet debitam perfectionem et stabilitatem; ergo recte inde duplex status consurgit vitæ christianæ, communis et perfectionis. Atque hæc divisio fere cum illa coincidere videtur, quæ ex Hieronymo traditur in cap. *Duo sunt*, 12, q. 1, ubi duo genera Christianorum distinguuntur, scilicet, eorum, qui specialiter Deo dicati sunt, qui ibi Deo devoti dicuntur, et laicorum. Et de laicis dicitur solum teneri ad illa, quæ omnibus Christianis communia sunt; de aliis vero, ad peculiariora et majora obsequia teneri, pronunciat. Unde priores statum vitæ christianæ profitentur; posteriores vero aliquo modo perfectiorem. Recte ergo dicta partitio subsistit. Verum est Hieronymum sub Deo devotis maxime clericos comprehendere, quamvis etiam addat conversos; qui vero dicantur conversi, et quomodo utrique ad statum perfectionis pertineant, postea dicitur.

8. *Declaratur amplius dicta divisio.* — Nunc amplius quoad singula membra dicta divisio declaratur. Nam in christiana vita duplex perfectio consideratur: una est essentialis, quæ consistit in vita gratiæ et charitatis, et ad hanc perfectionem ad minimum consequendam christiana professio ordinatur, et necessaria ac sufficientia media proponit; ergo ex hac parte sufficiens est ad statum constituendum. Aliunde vero etiam habet permanentiam et stabilitatem, quia per Baptismum, tanquam per professionem fidei christianæ, constituitur: Baptismus autem obligationes perpetuas inducit, et ita subicit hominem Ecclesiæ, ut ab illius jure amplius subtrahi non possit. Et Baptismo additur Confirmatio, quæ, licet no-

vam obligationem non addat, veluti complet illum statum, dando vires ad conservandum et defendendum illum; ergo in illa vitæ ratione sufficiens perfectio et stabilitas reperitur. Dicitur autem status vitæ communis, non quia in illo non possint homines opera supererogationis facere, et in perfectione spirituali crescere, quantum voluerint, utique a Deo adjuti; sed quia status ad hoc non obligat, nec specialia media confert, nec in illo genere opera peculiarem stabilitatem habent. Et præterea dici potest hic status generalis, quia omnibus necessarius est; et quantum ad id quod habet stabilitatis, et perfectionis, in omni alio includi necesse est, quia est veluti substantia et fundamentum cæterorum omnium.

9. *Status perfectionis ab statu communis vitæ tanquam includens ab incluso distinguitur.* — Unde status perfectionis ab hoc distinguitur tanquam illi aliquid melius et perfectius addens, ideoque ab illo tanquam includens ab incluso distinguitur. Explicatur, quia in vita christiana est fundamentum totius salutis, et ad illum est necessaria; ergo illam includi in omni alio salutari statu necessarium est; ergo status perfectionis habet se, quasi per additionem ad statum vitæ christianæ. Distinguuntur ergo sicut includens et inclusum. Quod si in statu perfectionis id præcise consideretur, quod supra statum vitæ christianæ addit, sic comparabitur ad illam tanquam perfectio ad perfectibile, vel tanquam determinatio ad determinabile. Differentque, quia status vitæ christianæ, quoad perfectionem, et stabilitatem quam requirit, est quidem necessarius; non includit autem peculiarem utilitatem. Et sub hac ratione status perfectionis, præcise ac per se spectatus, est utilior, seu ad melius esse, magisque ad ipsius vitæ christianæ observationem adjuvans.

10. *Status perfectionis non est ad observandum difficilior.* — Dices: si status perfectionis aliquid addit communi statui vitæ christianæ, eo ipso erit onerosior, et ad observandum difficilior; ergo nec securior, nec ad observandum utilior esse poterit. Respondetur negando consequentiam; nam imprimis, eo ipso quod status perfectionis includit quidquid est boni necessari in communi vita fidelium, et aliquid boni et honesti addit, ex eo capite melior est, et, eo titulo, perfectionis dici potest. Deinde facilitas bene vivendi magna ex parte ex majori consuetudine honeste operandi oritur; status autem perfectionis postu-

lat, et, quantum ex se est, affert frequentiorum usum bene operandi, et superandi difficultates, quæ in officio virtutis occurrere solent; et ideo ex se ad salutem animæ facilius consequendam, conservandam et augendam multum confert. Denique in tali statu sunt plura media, quæ ad virtutem juvant, et minores occasiones legem Dei violandi: et ideo in tali statu major etiam est utilitas vel securitas. Unde ad objectionem negatur consequentia, quia cætera non sunt paria, et quia non semper additio obligationis addit difficultatem vel periculum, quando id, quod additur, præstat etiam juvamen et auxilium ad totum onus facilius sustinendum.

11. *Divisio status vitæ christianæ supradicta adæquata est.* — Circa hujus vero divisionis sufficientiam nonnulla superest difficultas; quia talis esse debet divisio status vitæ christianæ, ut omnes fideles comprehendat, quia omnes fideles statum vitæ christianæ profitentur. At vero in illa divisione multi omisi sunt, eorum præsertim qui speciales status profitentur. Unde aliis modis dividi solet status in plura membra. Nam Augustinus de Ancon., de Potest. Eccles., q. 76, art. 1, statum distinguit in quatuor membra, scilicet, conjugatorum, clericorum, religiosorum, et Episcoporum. Nam primus, ait, est cum perpetua obligatione; secundus est cum divini cultus administratione; tertius est cum operum perfectione et supererogatione; quartus vero est cum perpetua animarum instructione et illuminatione. Aliis autem videtur etiam divisionem hanc non omnes fideles comprehendere; et ideo quintum membrum addunt, scilicet, fidelium solutorum, qui nec conjugati sunt, nec ad opera divini cultus, vel instructionis animarum, nec perfectionis sunt deputati. Cum enim non solum detur status obligationis, seu servitutis, sed etiam libertatis, ut præcedenti capite dictum est, non solum ii, qui alicui obligationi vel muneri addicti sunt, sed etiam qui ab ea sunt liberi, quos solutos vocamus, in suo proprio statu constitui debent. Aliter vero D. Thomas 2. 2, q. 185, art. 2, statum in tria membra dividit, scilicet, incipientium, proficientium et perfectorum, et in tota illa materia nullam aliam partitionem status nobis tribuit.

12. *Tradita divisio sufficiens ostenditur.* — Nihilominus dicendum est divisionem a nobis datam, non solum optimam ac necessariam esse ad declarandum statum perfectionis, ut ostensum est, sed etiam esse sufficientem,

Quod facile probatur, quia et utrumque membrum subdiviso comprehenditur, ut ostensum est, et ipsa membra contradictorie seu privative opponuntur. Unde sub ratione propria status spiritualis (ut sic dicam), nullum medium inter illa assignari potest. Deinde probatur sufficientia, convertendo objectionem factam; quia nullus potest esse status hominis fidelis, qui sub altero illorum membrorum non contineatur; quia necesse est ut fidem catholicam ejusque obligationem omnes profiteantur, unde necesse est saltem sub priori membro comprehendi. Denique status vitæ christianæ formaliter constituitur in ordine ad perfectam salutem animæ consequendam; hæc autem perfectio esse non potest, nisi vel essentialis, seu substantialis præcise sumpta, vel per aliquam additionem, quæ illam formaliter perficiat; ergo non solum per hæc membra convenienter ille status dividitur, sed etiam adæquate; quia solus status perfectionis per se determinat, perficit ac elevat statum vitæ christianæ; et omnis status, qui aliquid altius vel aliquid supererogationis addit illi generi vitæ communis, sub statu perfectionis comprehenditur; qui vero nihil boni illi formaliter addit, sub generali ratione status vitæ christianæ relinquatur; ergo est illa divisio adæquata.

13. *Divisio Aug. de Ancona sub nostra continetur.* — De partitione igitur quadrimembri ab Aug. de Ancona tradita, dicendum est, sub nostra bimembri contineri, et non omnino illam exhaustire. Nam ex tribus posterioribus membris, clericorum, religiosorum et Episcoporum, duo posteriora sub statu perfectionis continentur, ut postea videbimus. De statu vero clericorum, stricte clericatum sumendo, ut ab Episcopatu distinguitur, sicut necesse est in illa partitione sumi; de clericatu (inquam) controversia esse solet; nunc autem ad idem membrum illum revocamus. In omni vero opinione, certum est sub altero ex dictis contineri. Quis enim dubitet illum esse statum vitæ christianæ? Imo, quia in illa perfectum quemdam gradum habet, sub statu perfectionis nunc illum collocamus. Quomodo autem id intelligendum sit, postea videbimus. At vero primum membrum quadrimembris divisionis, scilicet, status conjugatorum fidelium, clarum est ad communem statum vitæ christianæ pertinere. Nam conjugium de se nihil addit communi statui Christianorum in ordine ad spiritualem vitam, nec perfectionem aliquam vitæ, præter eam quæ

charitati est essentialis, quam christianus status postulat. Dico autem ex vi status, quia in personis conjugatis potest magna perfectio sanctitatis et operum virtutis inveniri; quam status ipse nec illam requirat, nec peculiare adjutorium ad illam obtinendam vel exequendam conferat; et ideo vocari solet status imperfectus, negative utique, non contrarie aut privative; non enim privat charitatis perfectione, sed de se illam non promovet, imo aliquo modo impedit, ut, 1 Corinth. 7, Paulus indicavit.

14. *Quadrimembris divisio Aug. de Ancon. non est formalis.* — Ex quibus colligi potest, divisionem illam quadrimembrem quoad hanc partem, seu primum membrum, et non esse formalem, et diminutam esse. Primum declaro, quia, licet status conjugatorum in Ecclesia Christi necessarius sit, formaliter tamen ac per se non contrahit statum vitæ christianæ, nec specialem statum vitæ christianæ ex hac parte constituit, sed tantum quasi materialiter, quatenus generalis status spiritualis vitæ christianæ in conjugatis reperitur. Et ideo D. Thomas, tractando de statutibus Ecclesiæ, ut talis est, nullam mentionem status matrimonii fecit. Nam, ut supra dicebam, status ille de se communis est in omni humana republica perfecta, ex ipsa rei natura, quia est necessarius ad humani generis conservationem. Quare, si in Ecclesia Christi aliquid perfectionis ei additur ratione sacramenti, per hoc solum est consecutus vel majorem quamdam firmitatem in ratione status, vel gratiam, et auxilium majus ad difficultates et pericula illius status fortius superanda. Omnibus autem pensatis, in ordine ad salutem æternam, non excedit in perfectione generalem statum vitæ christianæ; ideoque formaliter non constituit speciale membrum sub illo generali statu.

15. *Est etiam diminuta.* — Et hinc probatur altera pars de insufficientia. Quia sub illa divisione non comprehenduntur fideles omnes non conjugati, qui nullum perfectionis statum assumpserunt, cum tamen a generali statu vitæ christianæ excludi non possint. Propter quod merito in secundo dicendi modo quintum membrum illi priori divisioni addebatur. Et hoc modo illa duo membra conjugatorum et solutorum prioris membri nostræ divisionis subdivisionem continent, quæ sunt veluti status libertatis et servitutis, utique conjugalis. Unde, sicut status conjugalis non nisi materialiter determinat illum generalem statum vitæ christianæ, ut explicavi, ita etiam

status illius libertatis a conjugali vinculo, per se tantum spectatus, non nisi materialiter contrahit statum vitæ christianæ. Nam oppositorum eadem est ratio; ad eundem enim ordinem pertinent. Potest autem inter hæc duo membra discrimen considerari. Nam status conjugatorum magis determinatus ac restrictus est, et quodammodo magis elongatus a statu perfectionis, quam status solutorum seu libertatis. Nam status matrimonii, quantum est ex se, non admittit secum statum perfectionis, saltem integrum et consummatum: *Quia mulier alligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit*, ut Paulus dixit, 1 Cor. 7, qui etiam ad virum dicit: *Alligatus es uxori, noli querere solutionem*. At vero status libertatis seu solutorum est de se indifferens, ac subinde personæ solutæ, quæ in illo sunt, magis capaces sunt status perfectionis quam conjugati. Et ex hac parte status matrimonii videtur quodammodo minus perfectus, quia magis repugnans statui perfectionis, magisque ejus opera impediens, quamvis aliunde in firmitate status, et in remedio contra concupiscentiam, aliquo modo excedat.

16. *Quid dicendum de trimembri divisione D. Thom.* — Deinde de trimembri divisione a D. Thoma tradita, in c. 4 dicemus; majorem enim declarationem postulat. Nunc breviter dicimus, illam esse veluti subdivisionem quamdam status perfectionis, non tam in diversos status, quam in diversos gradus ejusdem status. Qualis erit in homine divisio inter puerum, virum et senem; et ita illa divisio nihil obstat sufficientiæ nostræ partitionis. Nam in illa status perfectionis ab illis tribus gradibus abstrahit, et in quocumque sufficienter salvari potest.

CAPUT III.

QUÆ SIT PERFECTIO CHRISTIANA AD QUAM STATUS PERFECTIONIS ORDINATUR.

1. Cum status perfectionis ad ipsam perfectionem dirigatur ac tendat, ut illum exacte intelligere possimus, necessarium est prius, quid sit perfectio ad quam tendit, diligenter inquirere. Nam, sicut omnis ars habet scopum suum quo tendat, sine cujus cognitione nec intelligi nec acquiri potest, ita etiam (ut optime dixit Moyses Abbas, in collat. 1 Cassi., c. 2), *nostra professio*, id est, perfectionis status, *habet scopum proprium, ac finem suum, pro quo omnes illius status labores sustinet.*

Hic autem scopus non nisi christianæ vitæ perfectio est; de hac ergo, quid sit, inquiremus, in qua investigatione multa dubitari possunt.

2. *Perfectio sitne forma simplex, an plurium collectio.* — *Rationes dubitandi pro collectione formarum.* — Primum est, an perfectio sit aliqua forma simplex, vel plurium collectio. Et ratio dubitandi est, quia hæc perfectio vitæ christianæ, de qua tractamus, est perfectio vitæ spiritualis et supernaturalis; hæc autem spiritualis vita multas virtutes requirit. Imprimis, fidem. Nam per illam dicitur Christus habitare in cordibus nostris, ad Ephes. 3; et ad Galat. 3; ait idem Paulus: *Omnes filii Dei estis per fidem*. Deinde spes, de qua dicitur ad Rom. 8: *Spe salvi facti sumus*; et 1 Joan. 3: *Qui habet hanc spem, sanctificat se*. Tertio, charitas, de qua dicitur ad Galat. 3: *In Christo Jesu, neque circumcisio aliquid valet, nec præputium, sed fides, quæ per charitatem operatur*. Et ad Rom. 5: *Spes autem non confundit, quia charitas Dei diffusa est in cordibus nostris*, etc. Et 1 Corinth. 12, postquam Apostolus de gratis variis Spiritus Sancti sermonem fecit, concludit: *Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro*, utique viam charitatis, de qua cap. 13 subjungit, sine charitate cætera nihil valere. Ibi tamen indicat solam charitatem non sufficere, sed alias etiam virtutes esse necessarias, dum adjungit: *Charitas patiens est, benigna est.*

3. Unde in aliis Scripturæ locis, aliis etiam virtutibus perfectio tribuitur. Nam ad Eph. 6, generaliter dicit Paulus: *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli*. Et infra: *Accipite armaturam Dei, ut possitis resistere, et stare in die mala, et in omnibus perfecti stare*. Ubi per *armaturam Dei*, concentum omnium virtutum intelligit, quas statim enumerat. Et in particulari de patientia dicitur, Jacobi 1: *Probatio fidei nostræ patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habet, ut sitis perfecti et integri, in nullo deficientes*. Ac denique 1 Cor. 14, dicitur: *Malitia parvuli estote, sensibus autem perfecti*. Ubi nomine *sensuum* significantur virtutes moderantes passionem appetitus, quæ maximæ ad perfectionem humanam necessariæ videntur. Unde Greg., lib. 2 Mor., c. 26, alias 36, tranquillitatem animi, et totam boni operis structuram, in quatuor cardinalibus virtutibus consistere dicit; quia *illæ sunt, quæ solidum nostræ mentis ædificium sustinent*. Unde confici potest ratio, quia perfectum est